

et subolua sua. Sub uelamento enim patris &
filii & spiritus sancti requiescat anima que pace in se re-
cuperauerit carnis ac spiritus. Ipsi deo eterno glo-
ria in secula seculorum amen. Finit xxii.
incipit xxiii. de eo quod scriptum est. mune-
ra mea & data mea. et de diuersi-
tate festiuitatum.

Observatio sacrificiorum & institu-
ta legalia que in typo data sunt
populo israel usque ad presentem euan-
gelii fidem per quam ex aduentu
domini nostri ihesu christi gentes conuertuntur
ad fidem. Erant enim illis quod tunc ob-
seruabantur magnifica quedam. & totius
reuerentie plena religio. que ex ipso etiam
primo aspectu obstupescere intuentem.
in se uidentem illud quod appellabatur sanctuarium
sive sacrarium. & intuens altare. adstantes etiam
sacerdotes sacrificia consumantes. omnemque or-
dinem quo cuncta illa gerebantur aspiciens non pu-
tare plenissimum hunc esse ritum. quod deus creator
omnium ab humano generi coli deberet. sed gratia
aduentus christi quam animas nostras auellens ab hoc in-
ritu. ad considerationem celestium & contemplationem
per spirituum contulit. & destruxit quidem
illa que magna uidebantur in terris. cultumque di-
uisibilium ad inuisibilia transtulit. & a temporalibus
ad eterna. Sed reuera in ipso domino ihesu christo & aures
requirit que hec audiant. & oculos quibus uide-
ant. Unde & nos nunc legem datam per moysen ha-
bentes in manibus. & uolentes eam ostendere legem
esse spiritalem. aures a uobis & oculos tales requiri-
mus. qui non ad illa que sunt destructa respiciant.
sed quibus hec requirant ubi christus est in dextera di-
cedens & que superius sunt sapiant. non que super terras
sufficiant. & ista prelationis loco per his que dicenda
sunt a nobis esse premissa. nunc autem ad ea iam que scrip-
ta sunt ueniamus. & locutus est inquit dominus ad moysen di-
cens. Precipe filiis israel & dic ad eos. Munera mea

data mea hostias meas in odorem suauitatis ob-
seruate. & offeratis mihi in diebus festis meis &
dices ad eos. haec sunt hostie quas offeratis domino
non osium aliquid offertur domino. sed quod offertur domini
est. & intra sua quis offertur domino quia ipsi que sua
sunt reddit. Propterea ergo uolens dominus sacri-
ficiorum & munerum offerendorum sibi ab homini-
bus leges scribere. primo omnium ipsorum que offeren-
da erant aperit rationem & dicit. Munera mea
data mea sacrificia mea in odorem suauitatis ob-
seruate. ut offeratis mihi in diebus festis meis.
Hic inquit munera de quibus uobis preceptus sum ut of-
feratis mihi in diebus festis meis data mea sunt. hoc est.
a me uobis dantur. A me enim cuncta quae ha-
bent humanum percipiunt genus. Ne quis ergo in offe-
rendis muneribus beneficii se aliquid conferre
credat deo. & per hoc impius in eo ipso quod eum
colere uidebatur existere. Quid enim tam im-
pium quam si putet homo uelud indigenti ali-
quid se prestare deo. Necessario ut diximus
edocet hominem. quod sciat se quicquid obtule-
rit deo. reddere id ei potius quam offerre.
Sed & illud uideamus quomodo ait que offerri
mihi in diebus festis meis. Habet ergo deus dies
festos suos. habet. Est enim ei magna festiuitas
humana salus. Ego puto quod per singulos quos-
que credentium. per singulos qui conuertuntur
ad deum & proficiunt in fide festiuitas sortitur deo.
Quomodo putas letificat eum. Cum is qui fue-
rat impudicus fit castus. & qui fuerat iniustus
iustitiam colit. & qui fuerat impius efficitur
pius. Iste omnis singulorum quorumque conuersi-
ones festiuitates generant deo. Nec dubium au-
tem quin & dominus noster ihesus christus qui pro salute nostra
& iam sanguinem suum fudit. agit festiuitatem
maximam cum opere pretium uidet esse
quod se humiliant. & forma serui suscipiens
factus est obediens usque ad mortem. Agit festa-
pariter & se spiritus ubi plura sibi uidet in his
3m. Phil. 1670. f. 180ⁿ

STAATSBIBLIOTHEK ZU BERLIN
PREUSSISCHER KULTURDESITZ
Signatur: *Mn. Phill. 1670*
f. 180r

propheta. quæ ad iudiciu uenerunt salomonis.
apud una uiuum alia mortui habebat infante.
cussisse diligentius et dixisse. quia illa meretrix
er. cui salomon non ille. sed hic qui pacem uenit
ere eorum quæ in celis sunt & quæ in terris. reddi
um iussit infante. Illa uero alia quæ mortuam
ebat infantem. uel illius esse prioris populi sy na
gam. uel eorum qui in heresim declinauerunt.
et alia meretrix quam in osee iubetur accipere
hæc figura sine dubio huius quæ ex gentibus
gregata est. Talis ergo et hæc meretrix esse
citur quæ exploratores suscepit hiesu. sed hæc
cepit eos in superioribus collocat. atque in
lucet excelsis fidei constituat sacramentis.
no enim qui ab hiesu mittitur inuenit deorsu
num iacens. sed in superioribus permanet. Et non
in ipso in superioribus permanet & excelsis. sed ista
meretrix quæ eos suscepit. ex meretrice efficitur iam
pheta. Dicit enim. Scio enim quia dominus deus tuus tradidit
tibi terram hanc. Uides quomodo illa quæ aliquando
et meretrix impia & immunda nunc iam spiritu sancto
pleta est. & de preceptis quidem efficitur. de
presentibus. uero credit. prophetat autem et preun
nat de futuris. Sic ergo raab quæ latitudo inter
pretatur. dilaturatur & perficitur. usquequo in omem
terra exeat sonus eius. Sed & iafeth simili modo
dilatio interpretatur. Qui utique & ipse forma populi
transferebat. qui saluatur ex gentibus. & chanaan
puer seruus ei subicitur a patre. & fratri suo sem
qui forma gerit eorum qui ex circumcisione saluantur.
in quo admiranda est benignitas et providentia di
qui uolens peccatori chanaan prestare remedi u.
et conferre ei salutem. seruum eum fecit fratribus
suis. Sic & esau factus est uterq; et fratri suo iacob.
non utique ut periret. sed ut salutem melioribus
obediendo conquireret; prestatur enim
malis plurimum et peccatoribus. qui semet ipsos
regere nesciunt. ut non sibi metipsis committantur.
sed ut serui fiant sanctorum. et subiacent melioribus.

Blu.
Phil.
1670,
f. 203ⁿ
ut non suo sensu malo. sed illorum bono regantur.
Vides quam multa benignitas domini. quæ abscondit
& occultat ab auriis; uulgi. et quæ uerbis aspiis;
regis. ne forte seruus malus et ingratus contemptor
efficiatur. cum nimia sui domini intellexerit bon
tate. Sed uideamus quid egit cum exploratoribus; ista
meretrix sapiens. Consilium eis dat mysticum &
celestem. nihil habens terrenum. Per montana inquit
abite. nolite per ualles incedere. humilia et directa
refugite. quæ excelsa sunt & sublimia predicare.
Ipsi autem signum coccineum ponit in domo sua
per quod saluari de excidio debeat ciuitatis. Aliud
nullum fuit signum quod acciperet nisi coccineum.
quod sanguinis formam gerebat. Sciebat enim quia
nulli erat salus. nisi in sanguine christi. Datur etiam
hoc mandatum huic quæ quondam meretrix fuit.
Omnes inquit qui inuenti fuerint in domo tua
saluabuntur. Qui autem exierint de domo
impunes sumus ab hoc iuramento tuo. Si quis
saluari uult ueniat in hanc domum huius quæ
quondam meretrix fuit. Etiam si de illo populo uult aliquis
saluari. ad hanc ueniat domum ut salutem esse possit.
Ad hanc ueniat domum. in qua christi sanguis in signo
redemptionis est. Nam apud illos qui dixerunt
sanguis eius super nos et super filios nostros. christi sanguis in con
demnatione est. Iustus enim fuerat in iuria et
in resurrectione multorum. et ideo contra dicentibus signo
eius efficitur sanguis eius ad poenitentiam credentibus; ad
salutem. Nemo ergo sibi persuadeat. nemo semet ipsum
decipiat extra hanc domum. id est extra ecclesiam
nemo saluatur. Si quis foras exierit. mortalis sue ipse
fiet reus. Hic est sanguinis signum. quia hic est puri
ficatio quæ per sanguinem constat. Quidam in fenestra
dependet hoc signum. illud arbitror indicari. quia
fenestra est quæ illuminat domum. & per quam non integrum
sed tantum quantum oculis et uisui nostro sufficiat
luminis capimus. Quia ergo & incarnatio saluatoris in nobis
merum ingressit et integrum deitatis aspectum. sed
tamquam per fenestram fecit nos per incarnationem suam.

STAATSBIBLIOTHEK ZU BERLIN
PREUSSISCHER KULTURBESITZ

Signatur: *Ms. Phil. 1670*

f. 203r

STAATSBIBLIOTHEK ZU BERLIN
Preussischer Kulturbesitz
FOTOSTELLE
Briefadresse: 10112 Berlin
Unter den Linden 8